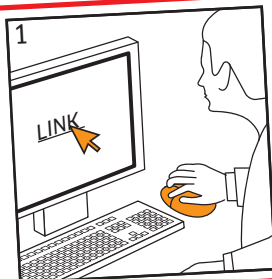
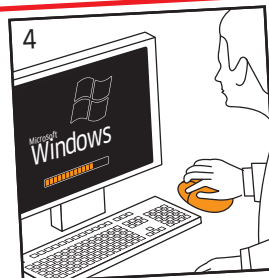
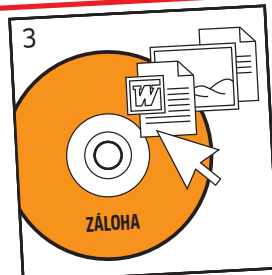
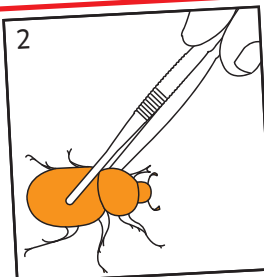
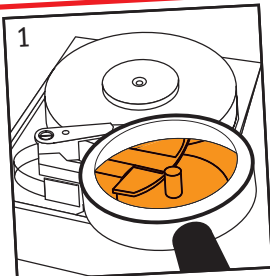

ZÁCHRANNÉ DVD

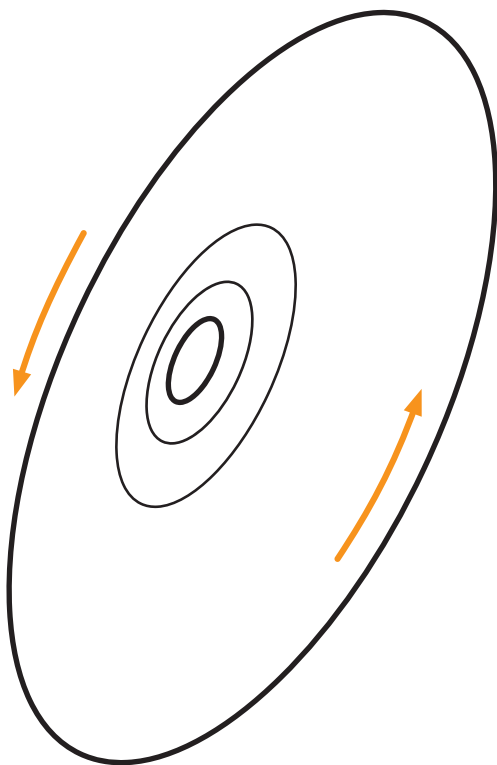
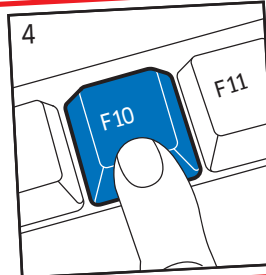
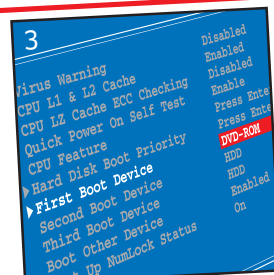
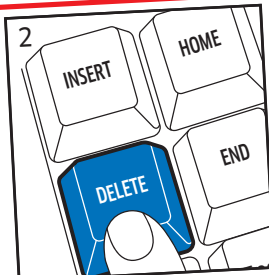
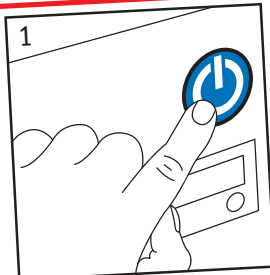
INFEKCE

LÉČBA

BIOS

Záchranné DVD

Výběr 30 nejlepších aplikací záchranného DVD

- Adobe Reader** ▶ čtení PDF
- Akregator** ▶ čtečka RSS
- Avast** ▶ antivirový program
- Dvdasister** ▶ práce s optickými disky
- Firefox** ▶ internetový prohlížeč
- gFTP** ▶ FTP klient
- Gimp** ▶ grafický editor
- GParted** ▶ správa partition
- Hardware LiSter** ▶ informace o hardwaru
- chntpw** ▶ reset administrátorského hesla Windows
- K3b** ▶ vypalování disků
- KlamAV** ▶ antivirový program
- KolourPaint** ▶ malování
- Konqueror** ▶ internetový prohlížeč
- Kopete** ▶ Instant messenger
- Krdc** ▶ připojení ke vzdálené ploše
- KSysGuard** ▶ monitor výkonu
- KTorrent** ▶ bittorrentový klient
- Kuickshow** ▶ prohlížení fotografií
- KWiFiManager** ▶ správce Wi-Fi
- Linux DC++** ▶ DC klient
- ms-sys** ▶ opravuje MBR
- OpenOffice.org** ▶ kancelářský balík
- Picasa** ▶ správa fotografií
- Skype** ▶ internetové telefonování
- Testdisk** ▶ oprava pevných disků
- Thunderbird** ▶ e-mailový klient
- Virtualbox** ▶ virtuální stroj
- VLC Player** ▶ multimediální přehrávač
- Wireshark** ▶ analýza síťové komunikace

▶ **NA DVD:** Stačí vložit bootovací DVD do mechaniky a spustit počítač. Podrobnosti najdete na Chip DVD pod indexem **ZÁCHRANNÉ DVD**.

Záchranné DVD

Systém opět nespustí? Žádný problém. **BOOTOVACÍ CHIP DVD** vám poskytne nástroje na záchranu souborů. Na DVD najdete plnohodnotný operační systém se všemi funkcemi, které budete potřebovat.

VRATISLAV KLEGA

Nepteje si to nikdo, ale stává se to. Přijde den, kdy se Windows nespustí. Zbude pouze blikající kurzor nebo se zobrazí nesrozumitelná chybová hláška. Co v takové chvíli dělat? Chce to zachovat chladnou hlavu – to nejdůležitější jsou vaše soubory, dokumenty, e-maily a fotografie. Ty je třeba zachránit. Nová instalace systému zabere 40 minut, ale fotografie z loňských Vánoc už se znovu nafotit nepodaří.

Nebojte se, ono nebude tak zle. Máte přece bootovací Chip DVD 5/09. Stačí vložit jej do DVD mechaniky a spustit z něj počítač. Máte k dispozici operační systém, který vám nejen pomůže zachránit to nejdůležitější, ale také vám nabídne solidní alternativu v době, kdy nebudete mít svůj operační systém. Poskytne vám totiž všechny aplikace, které denně používáte. Může se tak stát příjemným pomocníkem na cestách. Vše budete mít k dispozici osvědčený, bezpečný a univerzální systém, který je navíc v češtině.

Na fiktivním scénáři vám ukážeme, jak je možné naše záchranné DVD využít.

Noční můra: Virus poškodil disk

Náš příběh začíná u pana M. Ten sedí doma u svého počítače a přes Google pátrá po svém dávném příteli. Vyhledávač jej

přesune na speciální stránku. Pan M. zjistí, že jeho přítel má svůj profil na Facebooku. Jedním kliknutím se může na profil přenést, a proto bez rozmyšlení kliká. Tím ovšem padá do žumpy. Profil byl samozřejmě falešný, přichystal jej hacker. Kliknutím pan M. spustil webový exploit, který poškodil partition tabulku pevného disku a tím zničil přístup k souborům, které na něm měl pan M. uložené.

První pomoc: Prohledání disku

Šok zažívá pan M. až příští den, kdy chce znovu spustit počítač. Žádné zavádění systému, na který byl zvyklý, se nezobrazuje. Pevný disk se zdá prázdný. Ještě štěstí, že si pan M. koupil květnový Chip se záchranným DVD. Vkládá jej do mechaniky a znovu spouští počítač. Pomocí tlačítka [Delete] vchází do BIOS a svoji DVD mechaniku nastavuje jako »First Boot Device«. Toto nastavení potvrdí a uloží klávesou [F10]. Počítač se začne znovu spouštět. Tentokrát se zobrazuje startovací bootovací obrazovka našeho systému se zeleným čtyřlístkem. Vypadá to, že pan M. má štěstí. Na klávesnici mačká klávesu [Enter], čímž volí, že chce spustit systém v grafickém režimu.

Po třech minutách systém nastartuje a k dispozici je standardní grafické rozhraní. Pan M. kliká na ikonu »Systém«, která je na ploše, a dále otevírá »Úložná zařízení«. Svůj

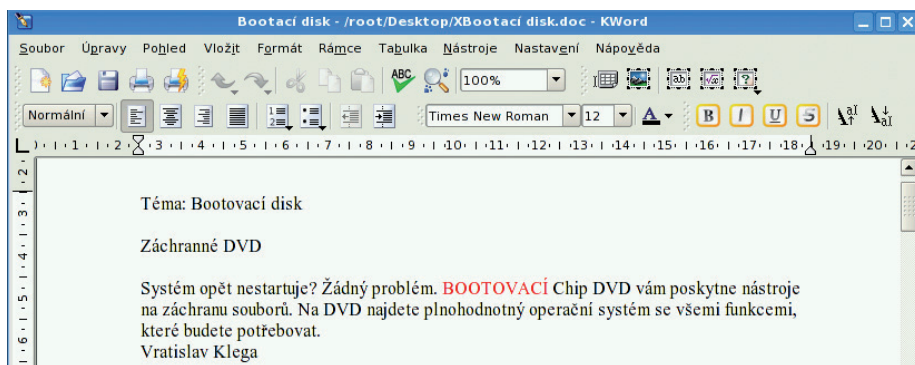
disk s Windows však v systému nevidí. Že by byl harddisk fyzicky poškozený?

Kliká proto na tlačítko »K«, které má stejný význam jako tlačítko »Start« ve Windows, a dále volí »Systém | Editor oddílů GParted«. Program chvíli prohledává disky a pak zobrazí fyzický disk v počítači. Partitions jsou ale pryč! To je ta nejhorší možná situace, která mohla nastat. Pan M. se ovšem nevzdává. Ví, že záchranné DVD je prošíkované nástroji, které pomohou z každé situace.

Sahá proto po nejvyšším kalibru. Vedle tlačítka »K« je symbol příkazového řádku. Kliká na něj a spouští se konzole. Pak zadává příkaz »testdisk« a potvrzuje klávesou [Enter]. Pan M. ví, že Testdisk je ten nejlepší nástroj na pokažený harddisk. Najde ztracenou partition, obnoví smazaná data, opraví poškozenou partition tabulku a zapíše i správný MBR. Prostředí programu Testdisk je sice spartánské, funguje však bezchybně. Na úvodní obrazovce volí pan M. »Create«. V dalším okně se mu zobrazí všechny disky, které jsou v systému dostupné. Volí ten, na kterém měl dříve svůj operační systém, a potvrzuje klávesou [Enter]. Dále potvrzuje, že se jedná o »PC partition«. Nyní už se dostává do části, kde se provádí výběr funkcí. K dispozici je řada mocných nástrojů, jako je smazání partition tabulky, úprava parametrů disku, nový zápis Master Boot Record; pan M. však volí »Analyse« a volbou »Quick Search« prohledává partition. Skvělé! Testdisk našel ztracenou partition a nabídl její obnovení. Vypadá to, že pan M. o své soubory přece jen nepřijde.

Odstranění příčiny: Hledání virů

Partition je sice obnovena, to ale neznamená, že je systém v pořádku. Virus, který problémy způsobil, je stále v počítači. Naštěstí je teď neaktivní, a jelikož neběží Windows, nemá se ani kam ukryt, ani se nemůže bránit. Je tedy ten správný okamžik na jeho odstranění.

ILUSTRACE: CHIP

KWord: Záchranné DVD obsahuje také celou kancelářskou výbavu.

Pan M. volí »K | Systém | Antivirus (avast! Antivirus)«. Spouští se známý antivirový program Avast. Pan M. nejprve kliká na »Aktualizovat databázi«. Chce mít nejnovější signatury virů. Ale chyba – stahování není funkční. Co je příčinou? Není nakonfigurováno připojení k síti. Pan M. používá statickou IP adresu, ve výchozí konfiguraci je ale nastaveno dynamické přidělování IP adres.

Volí proto »K | Internet | Set IP address«. Zobrazuje se malé okno, ve kterém pan M. zadává IP adresu, masku, výchozí bránu a DNS. Nakonec vše potvrzuje a vrací se do Avastu.

Nyní proběhla aktualizace správně a antivir má k dispozici nejnovější signatury. Pan M. vybírá jako oblast testování »Celý systém«. Virus nachází přímo ve složce Windows. Pryč s ním!

Záloha: Jistota je jistota

Ještě než se pan M. vrátí do svého původního systému, chce provést zálohu důležitých souborů, o které nemůže v žádném případě přijít. Naštěstí je taková záloha velmi jednoduchá. Pan M. kliká na ploše na ikonu »Systém«. Otevírá se okno, pan M. volí »Uložná zařízení«. Zde vidí svůj pevný disk se všemi soubory, včetně svých dokumentů. Připojuje k počítači svůj přenosný USB disk, ten se okamžitě připojuje do systému. Pan M. přetahuje soubory na USB disk – tím je má v bezpečí.

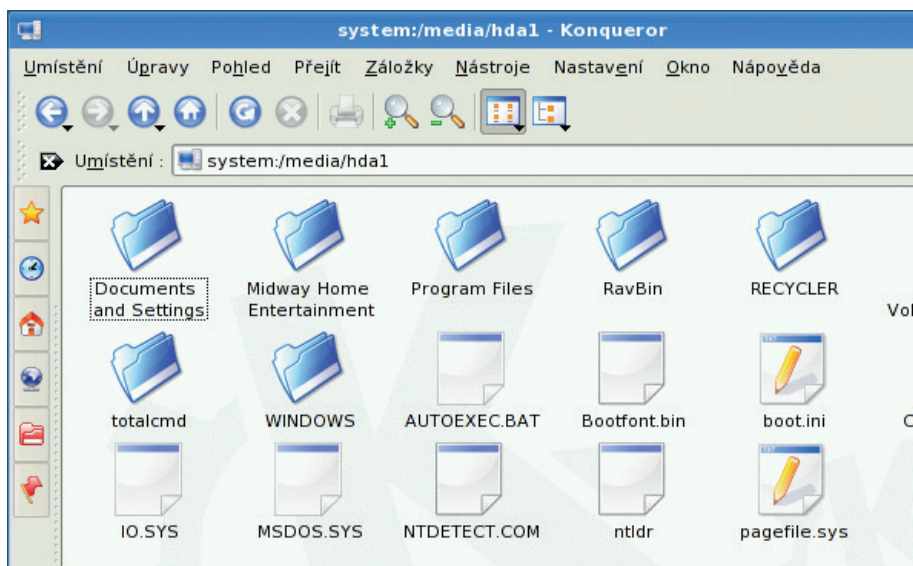
Kromě USB disku má však pan M. ještě celou řadu dalších možností, kam může svoje důležité soubory uložit. K dispozici má vypalovací program K3b, kterým může zálohy vypálit na CD nebo DVD, a nechybí ani FTP klient, takže soubory si může zkopírovat na FTP server.

Přenosný systém: All in one

Funkce záchrany je jistě praktická, ale pan M. ví, že bootovací systém toho umí ještě mnohem více. Proto je DVD jeho společníkem i při cestách do zahraničí. Už několikrát se mu totiž stalo, že se dostal ke španělským Windows, u kterých nemohl žádným normálním způsobem pracovat. A co teprve počítač v arabské internetové kavárně! Raději nabootuje připravený systém z DVD. Ten je v českém jazyce, a především je čistý. Může se tak bez obav přihlásit do své banky a žádný keylogger si neuloží jeho heslo, bez obav přistoupí ke svému e-mailu, aniž by hrozilo riziko zneužití jeho schránky.

Bude softwarová výbava stačit i vám? Pro náš systém jsme nachystali následující aplikace:

HRVY: Potřebujete si zkrátit dlouhou chvíli nebo je třeba zabavit děti? Není nic jedno-

Přístup k souborům: Se soubory z Windows je možné běžně pracovat.

duššího než sáhnout po našem systému, v němž je nainstalováno jedenáct her. Kromě deskových her je k dispozici i oblíbená hra „Lodě“, navíc s podporou hry po síti. Na dlouhou dobu zabaví i plošinovka SuperTux.

GRAFIKA: Kdo pracuje s fotografiemi a grafikou, ten bude s výbavou systému spokojen. Přichystali jsme pro vás totiž oblíbený Gimp, samozřejmě v češtině, který nabídne vše, co budete potřebovat pro úpravu obrázků i fotografií. I když Gimp nemá natolik uživatelsky vstřícné rozhraní jako třeba Photoshop, poskytuje zcela srovnatelnou nabídku funkcí.

Kdo si oblíbil správce obrázků od Google, program Picasa, nepřijde o něj ani v tomto systému. Picasa se sice spouští o něco déle, jinak ale nabídne stejný komfort jako verze, kterou znáte z Windows. Pokud navíc využíváte webové galerie, které Picasa nabízí, můžete fotografie z fotoaparátu umístit přímo na web.

Pro nenáročné grafiky je k dispozici program KolorPaint, který nabízí srovnatelnou funkci výbavu jako program Malování z Windows. Pro jednoduché náčrtky bude stačit.

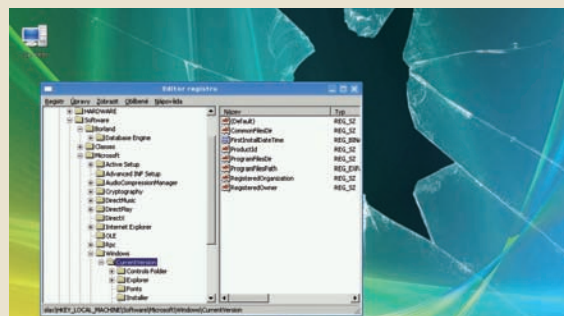
Samozřejmě nechybí ani bleskový prohlížeč obrázků Kuickshow, který využijete třeba při prezentaci fotografií.

Know-how: Jak spustit aplikace Windows v záchranném systému

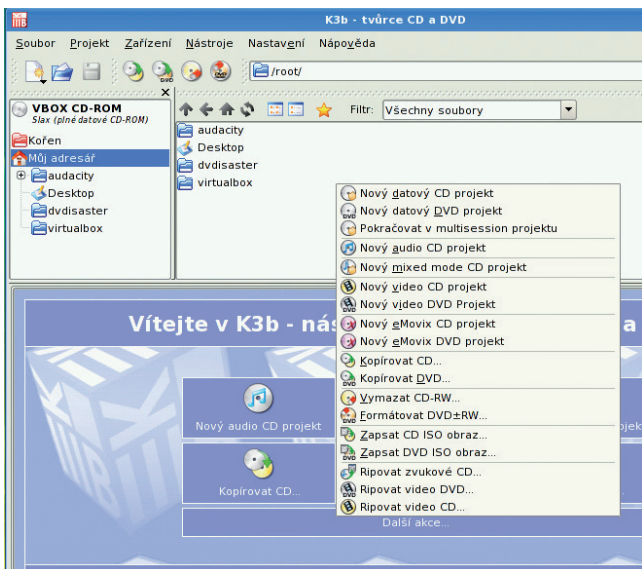
Zdá se vám, že je aplikací v systému málo? Tak spusťte ty, které jsou již v počítači nainstalovány.

Při výběru aplikací jsme se snažili vytvořit seznam těch, které budete nejspíš při práci potřebovat. Třeba takový editor registru. Pokud v registru Windows provedete nějaké změny a systém se znovu nespustí, stačí přece editor znovu spustit a změny opravit. Tak proč na našem záchranném DVD není?

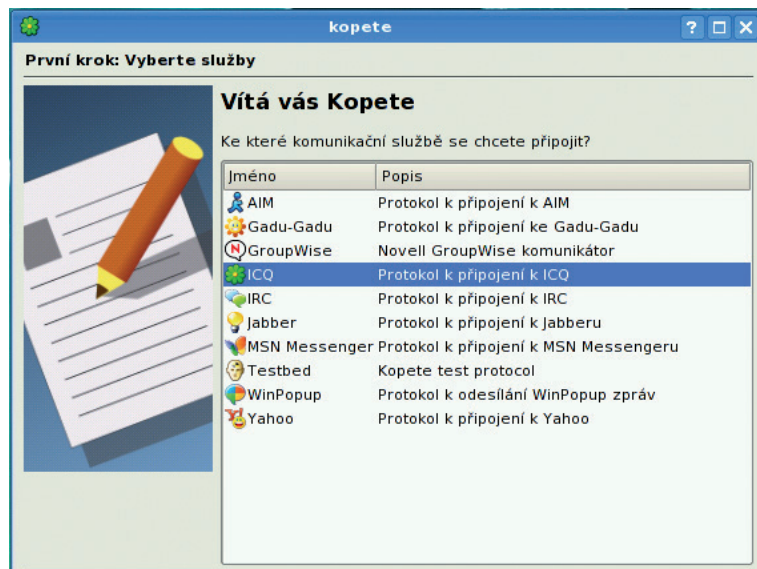
Je tomu tak proto, že tuto aplikaci již na počítači

Editor registru: Některé aplikace z Windows je možné spustit díky softwaru Wine

Vypalování: K3b nabídne vše, co od vypalovacího programu očekáváte.

Instant Messaging: Kopete si poradí se všemi běžnými protokoly.

INTERNET: Programům pro on-line práci jsme věnovali velký prostor. Nechybí šikovné utility, které pomohou s připojením k bezdrátové síti Wi-Fi, takže se i s notebookem připojíte k hot-spotu stejně snadno jako z Windows. Samozřejmě lze síť libovolně konfigurovat.

Pro prohlížení internetu je v systému nainstalován prohlížeč Konqueror. Jedná se o velmi povedený prohlížeč, který má v sobě již předinstalovanou i flash, takže není problém s ním prohlížet jakýkoliv internetový obsah, včetně YouTube videí. Konqueror navíc slouží jako „explorer“ samotného systému, takže přes něj otevíráte soubory a pro-

hlížíte adresáře. Program je v češtině. Kdo dává přednost známým prohlížečům, má k dispozici Firefox ve verzi 3.0.7.

Jako ICQ klienta nabízí systém aplikaci Kopete. Ta podporuje všechny běžně používané protokoly, včetně ICQ i AIM, IRC, Jabberu aj. Kdo dává přednost hovorům, ten sahne po Skypu, který také nemůže chybět.

Mezi dalšími aplikacemi pro práci v síti jmenujme FTP klienta, BitTorrent a Direct Connect klienty, program pro čtení RSS kanálů a e-mailů a také program pro připojení ke vzdálené ploše. Tento program má název Krdc a jeho použití je jednoduché – kdo zná funkci Remote Desktop z Windows, nebude ničím překvapený.

Jak se aplikace používá? Nejprve musíte na svém systému, ke kterému se chcete připojit, aktivovat vzdálený přístup. Otevřete »Ovládací panely | Systém«, přejděte k záložce »Vzdálený přístup« a zatrhněte položku »Povolit připojení vzdálených uživatelů k tomuto počítači«. Pak klikněte na »Vybrat vzdálené uživatele« a do seznamu vyberte ty účty, ke kterým bude možné se vzdáleně připojit. V našem systému pak v programu Krdc zadejte do řádku »Vzdálená plocha« příkaz »rdp://IP_adresa«. Místo IP_adresa zadejte IP adresu počítače s Windows, ke kterému se chcete připojit. Rázem budete pracovat na vzdáleném počítači s Windows.

MULTIMÉDIA: Co se přehrávání multimediálních souborů týče, vsadili jsme na VLC media player. Tento univerzální přehrávač si poradí s čímkoliv – s videem, hudbou, streamem z internetu i televizním tunerem.

Program K3b poslouží pro vypalování CD/DVD. Tento přehledný nástroj s českým ovládním zvládne vše potřebné. Vypálí soubory i ISO obraz, zvládne vytvořit hudeb-

ní CD, zkopíruje optický disk, vytvoří DVD Video, a dokonce jej zvládne i naripovat zpět do počítače.

KANCELÁŘ: Základem je samozřejmě kancelářský balík. My jsme vsadili na osvědčený OpenOffice.org 3.0. Ten obsahuje textový editor, tabulkový procesor, databázový program a nástroj pro prezentace. OpenOffice.org je sice propracovaný, na druhou stranu je možná až zbytečně složitý. Kdo dává přednost rychlé práci, sahne po programech KWord a KSpread. První je rychlou alternativou k Wordu, druhý k Excelu. Oba programy startují během sekundy a jsou kompletně v češtině. Nechcete-li se zdržovat s pomalým OpenOffice.org, zmíněné programy budou důstojnou alternativou. Samozřejmě nemůže chybět ani prohlížeč PDF souborů.

SYSTÉM: Užitečné utility najdete právě zde. Kromě zmiňovaného Avastu jsou zde i programy pro práci s partition, dále KlamAV, což je značně rozšířený antivirový program, nástroje na získání informací o nainstalovaném hardwaru a několik dalších utilit. Za zmínku stojí VirtualBox, což je virtuální stroj, do kterého můžete připojit virtuální počítač. V okně programu tak můžete pustit... třeba Windows.

NÁSTROJE: Zde najdete vědeckou kalkulačku, poznámkový blok, nástroj na práci s archivy a také program DvdSister, který slouží k zálohování na DVD a zvládá i opravu poškozených optických disků.

Výhodou systému je to, že je již hotový. Nemusíte dělat vůbec nic, a přesto bude fungovat. Lisované DVD je kvalitnější než vypálené médium a bude vám sloužit po řadu let. V případě havárie budete mít k dispozici nástroje, které vám pomohou.

VRATISLAV.KLEGA@CHIP.CZ

máte. V adresáři WINDOWS\system32 se nachází soubor regedt32.exe, což je editor registru pro Windows. Půjde ale typická aplikace Windows spustit v systému založeném na linuxovém jádře?

ŘEŠENÍM JE WINE

V systému je nainstalován software Wine. Ten vytváří aplikační rozhraní pro jednoduché aplikace určené ke spuštění pod Windows. Název Wine vznikl jako akronym slov Wine Is Not Emulator, což poukazuje na to, že Wine nemá za úkol emulovat funkci Windows. Nabízí pouze API pro aplikace. Záleží tedy spíše na vlastnostech toho konkrétního programu, zda aplikace poběží, nebo nikoliv. Ne každou aplikaci pro Windows je tedy možné spustit. Seznam aplikací, které lze pod Wine spustit, je k dispozici na stránce <http://appdb.winehq.org/index.php>.